

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 06.10.2004
COM(2004)636 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Η μετάβαση του ευρωπαϊκού προγράμματος δορυφορικής ραδιοπλοήγησης στις φάσεις
εγκατάστασης και εκμετάλλευσης.**

Εισαγωγή

Το Συμβούλιο, αφού έλαβε γνώση της ανακοίνωσης που εξέδωσε η Επιτροπή στις 18 Φεβρουαρίου 2004¹, εξέδωσε στις 9 Μαρτίου 2004 συμπεράσματα όπου καλούσε την Επιτροπή να υποβάλει έως τα τέλη Οκτωβρίου 2004 ανακοίνωση, με βάση την οποία το Συμβούλιο θα μπορεί να λάβει έως τα τέλη του έτους τις πολιτικές αποφάσεις που επιβάλλονται σε ό,τι αφορά τις φάσεις εγκατάστασης και εκμετάλλευσης, καθώς και να τοποθετηθεί για το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης των φάσεων αυτών από πλευράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και τον καθορισμό των υπηρεσιών. Το πρόγραμμα βρίσκεται από το 2002 στη φάση ανάπτυξής του, μετά την οποία θα ακολουθήσουν η φάση εγκατάστασης (2006-2007) και εκμετάλλευσής του (από το 2008).

Τα θέματα που έπρεπε να λυθούν πριν την έναρξη των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης ήταν τέσσερα

- Η επιβεβαίωση από πλευράς του ιδιωτικού τομέα ότι δεσμεύεται ουσιαστικά στη χρηματοδότηση των φάσεων αυτών·
- Ο καθορισμός των υπηρεσιών που θα προσφέρονται·
- Η εκπόνηση των δομών πλαισίωσης του συστήματος·
- Η σύναψη συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες που να προβλέπει τη διαλειτουργικότητα μεταξύ ευρωπαϊκού και αμερικανικού συστήματος.

Τα δύο τελευταία θέματα έχουν πλέον ρυθμισθεί. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1321/2004 Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία δομών διαχείρισης για τα ευρωπαϊκά προγράμματα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης και η κοινή δράση 2004/552/ΚΕΠΠΑ σχετικά με ορισμένες πτυχές της λειτουργίας του ευρωπαϊκού συστήματος δορυφορικής ραδιοπλοήγησης που επηρεάζουν την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και οι δύο της 12^{ης} Ιουλίου 2004², καθορίζουν τις δομές πλαισίωσης του συστήματος. Η πλήρης διαλειτουργικότητα μεταξύ ευρωπαϊκού και αμερικανικού συστήματος προβλέπεται άλλωστε ρητά στη συμφωνία που υπογράφηκε με τις Ηνωμένες Πολιτείες στις 26 Ιουνίου 2004.

Σε ό,τι αφορά την ιδιωτική χρηματοδότηση, η κοινή επιχείρηση Galileo, η οποία θα είναι επιχειρησιακή από το θέρους του 2003, έχει επιφορτισθεί να φέρει σε πέρας τη διαδικασία επιλογής αναδόχου. Η πρώτη φάση, της προεπιλογής όπως ονομάζεται, περατώθηκε τον Φεβρουάριο του 2004. Στα τέλη του Αυγούστου του 2004, δύο από τις τρεις κοινοπραξίες που είχαν προεπιλεγεί κατέθεσαν τις αναλυτικές προσφορές τους κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης της διαδικασίας. Η κοινή επιχείρηση αξιολόγησε τις προσφορές αυτές το Σεπτέμβριο του 2004 και συνέταξε έκθεση. Σύμφωνα με την εντολή που έχει, η κοινή επιχείρηση θα επιλέξει τον υποψήφιο ανάδοχο και θα υποβάλει προς έγκριση την πρότασή της στο Διοικητικό Συμβούλιό της.

Σκοπός της έκθεσης της κοινής επιχείρησης, η οποία συνοδεύεται από την παρούσα ανακοίνωση, είναι να εκπονηθούν οι πολιτικές κατευθύνσεις που είναι αναγκαίες για τη δημόσια χρηματοδότηση των προσεχών φάσεων του προγράμματος και οι αποστολές

1 COM(2004) 112 τελικό

2 EE L 246 της 20.7.2004, σ. 1 και 30.

δημόσιας υπηρεσίας, ιδίως ο καθορισμός των υπηρεσιών. Σε αυτή τη βάση, η κοινή επιχείρηση θα μπορέσει να αρχίσει την τελευταία φάση παραχώρησης του συστήματος, τη διαπραγμάτευση της σύμβασης παραχώρησης η οποία πρέπει να υπογραφεί μέσα στο 2005. Την φάση αυτή θα παρακολουθήσει στενά η Εποπτική Αρχή η οποία, ως αναθέτουσα αρχή, θα υπογράψει τη σύμβαση και θα εποπτεύει την εκτέλεσή της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1321/2004 που προαναφέρθηκε.

1. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Η αξιοσημείωτη ανάπτυξη των αγορών που συνδέονται με τη δορυφορική ραδιοπλοήγηση οδήγησε τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να προτιμήσουν για τις φάσεις εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του προγράμματος GALILEO την επιλογή μιας εταιρικής σχέσης μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, υπό μορφή παραχώρησης. Ακόμη και εάν ο ιδιωτικός τομέας δηλώσει έτοιμος να προβεί σε μαζικές επενδύσεις στο έργο, δεδομένων των εμπορικών προοπτικών που προσφέρει, η κοινοτική χρηματοδοτική συμμετοχή παραμένει πάντως αναγκαία για να εξασφαλισθεί η χρηματοδοτική ισορροπία του προγράμματος.

1.1. Μεγάλες εμπορικές προοπτικές

Οι αξιόλογες προοπτικές ανάπτυξης των αγορών που συνδέονται με τη δορυφορική ραδιοπλοήγηση τονίσθηκαν στις διάφορες μελέτες³ που είχε αναθέσει η Επιτροπή από το 1999 και γνωστοποιήθηκαν στο Συμβούλιο. Η εξέλιξη που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια επιβεβαιώνει την εκτίναξη των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με τη δορυφορική ραδιοπλοήγηση. Ακόμη και οι πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις έχουν ξεπεραστεί.

Η παγκόσμια αγορά προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με τη δορυφορική ραδιοπλοήγηση διπλασιάστηκε λοιπόν μεταξύ 2002 και 2003 φθάνοντας από τα 10 δις τα 20 δις ευρώ. Έως το 2020 θα πλησιάσει τα 300 δις ευρώ και θα υπάρχουν περίπου 3 δις δέκτες σε λειτουργία. Οι δέκτες αυτοί θα συνδυάζουν όλες τις υπηρεσίες που θα προσφέρουν τα συστήματα GALILEO, EGNOS και GPS.

Καινοτόμες εφαρμογές τίθενται σε εμπορία σε καθημερινή βάση. Η τιμή των δεκτών φθίνει συνεχώς. Οι δέκτες διατίθενται πλέον σε τιμή κάτω των 150 ευρώ. Όπως συνέβη και με τα κινητά τηλέφωνα πριν από μερικά χρόνια, η πτώση των τιμών οδηγεί σε γρήγορη διάδοση των υπηρεσιών ραδιοπλοήγησης σε όλους τους τομείς, καθιστώντας τη χρήση τους τόσο συνηθισμένη όσο μιας ευρέως διαδεδομένης ηλεκτρονικής συσκευής όπως το ρολόι, η φωτογραφική μηχανή, το κινητό τηλέφωνο, κλπ. Η δορυφορική ραδιοπλοήγηση διεισδύει τη στιγμή αυτή σε όλα τα τμήματα της κοινωνίας, γεγονός που προσδίδει στο πρόγραμμα GALILEO μια διάσταση « του πολίτη » όπως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί.

Από την αρχή του έργου GALILEO, το Συμβούλιο επιθυμούσε μεγάλη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο πρόγραμμα. Στο ψήφισμα της 19^{ης} Ιουλίου 1999, καλούσε την Επιτροπή « να δημιουργήσει έγκαιρες και ρεαλιστικές προϋποθέσεις για την ευρεία χρηματοδότηση από ιδιωτικές πηγές, στα πλαίσια της σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. »⁴. Τη θέση αυτή επαναλάμβανε πάντοτε και στη συνέχεια. Πιο συγκεκριμένα, στα συμπεράσματα που εξέδωσε στις 26 Μαρτίου 2002, το Συμβούλιο συμφώνησε, για τη χρηματοδότηση της φάσης

3 Ιδίως οι μελέτες GALA, Geminus, Pricewaterhouse Coopers και Galilei.

4 EE C 221 της 3.8.1999, σ. 1.

εγκατάστασης, « να προσπαθήσει να εξασφαλίσει κατανομή σύμφωνα με την οποία το ένα τρίτο κατ'ανώτατο όριο να προέλθει από τον κοινοτικό προϋπολογισμό και τουλάχιστον τα δύο τρίτα από τον ιδιωτικό τομέα ». Σε αυτά τα συμπεράσματα άλλωστε, όπως και στα συμπεράσματα που εξέδωσε στις 9 Μαρτίου 2004, το Συμβούλιο προέβλεψε ρητά την κοινοτική παρέμβαση στη χρηματοδότηση της φάσης εκμετάλλευσης.

1.2. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας

Σύμφωνα με την προσωρινή έκθεση της κοινής επιχείρησης Galileo, οι προσφορές που κατέθεσαν οι προεπιλεγείσες κοινοπραξίες επιβεβαιώνουν τα τρία σενάρια χρηματοδότησης των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης που είχαν επιλεγεί, διότι ανταποκρίνονται στο σχέδιο που προέβλεψε το Συμβούλιο : καθεμιά από τις κοινοπραξίες δεσμεύεται να χρηματοδοτήσει τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα το κόστος της φάσης εγκατάστασης, το οποίο εκτιμάται σε 2,1 δις ευρώ, και ζητεί επιχορήγηση ισοσκέλισης για τα πρώτα χρόνια ανάλογα με το ρυθμό θέσης του συστήματος σε λειτουργία.

Στην ανακοίνωση της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2004 που προαναφέρθηκε, η Επιτροπή επεσήμανε αρκετές πιθανές πηγές χρηματοδότησης των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης που προσφέρονται στον ιδιωτικό τομέα.

Τα έσοδα από την πώληση των υπηρεσιών αποτελούν σημαντικό μέρος των σχεδίων χρηματοδότησης που υπέβαλαν οι προεπιλεγείσες κοινοπραξίες. Τα έσοδα αυτά, τα οποία θα εισπράττει απευθείας ο ανάδοχος, θα του επιτρέψουν να αποσβέσει το κεφάλαιο που θα έχει επενδύσει και να αποπληρώσει τα δάνεια που θα έχει συνάψει. Σημειώνεται ότι και οι κοινοπραξίες τονίζουν τη σημασία που έχουν τα αναμενόμενα έσοδα από την πώληση της κρατικά ρυθμιζόμενης υπηρεσίας (της ονομαζόμενης PRS).

Τα έσοδα που θα προέλθουν από τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας αποτελούν επίσης μείζονος σημασίας στοιχείο των χρηματοδοτικών σχεδίων που υπέβαλαν οι προεπιλεγείσες κοινοπραξίες. Τα έσοδα αυτά, όπως τα έσοδα από την πώληση των υπηρεσιών, προβλέπεται ότι θα τα εισπράττει απευθείας ο ανάδοχος, στον οποίο η Εποπτική Αρχή θα χορηγήσει, με βάση τη σύμβαση παραχώρησης, τις άδειες που θα επιτρέπουν την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με τις συνιστώσες του συστήματος και τις εφαρμογές του. Η κοινή επιχείρηση Galileo ανέπτυξε προκειμένω, από κοινού με την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος, μια σφαιρική προσέγγιση για τη νομική προστασία των καίριων στοιχείων του συστήματος, και ιδίως εκείνων που αφορούν τα σήματα. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει την κάλυψη όλων των χρηστών, ανεξάρτητα της χρησιμοποιούμενης υπηρεσίας. Την υποστηρίζουν μάλιστα οι υποψήφιοι ανάδοχοι διότι κρίνουν ότι αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων και ότι καθιστά άσκοπη την επιβολή φόρου για τους δέκτες που προτείνεται στην ανακοίνωσης της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2004 που προαναφέρθηκε.

Τέλος, στα σχέδια χρηματοδότησης που υπέβαλαν οι προεπιλεγείσες κοινοπραξίες προβλέπεται συνεπακόλουθη δέσμευση σε ό,τι αφορά τους ιδίους πόρους, η οποία θα συνοδεύεται από ισχυρή τραπεζική υποστήριξη. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία έχει στενές επαφές με τους διάφορους υποψηφίους αναδόχους, θα διαδραματίσει μεγάλο ρόλο στη χρηματοδότηση με τη χορήγηση πολύ μακρόχρονων δανείων που θα περιλαμβάνουν κατάλληλη περίοδο χάριτος.

1.3. Η απαιτούμενη κοινοτική χρηματοδότηση

Το ευρωπαϊκό σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης είναι μια μεγάλη δημόσια υποδομή με πολυάριθμα πλεονεκτήματα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Της επιτρέπει να απαλλαγεί από την εξάρτησή της από ένα ξένο μονοπωλιακό σύστημα σε κρίσιμους τομείς εφαρμογής που αναπτύσσονται καθημερινά. Εξασφαλίζει τον έλεγχο της απαιτούμενης τεχνολογίας και των ζωτικών για την οικονομία λειτουργιών ραδιοπλοήγησης και χρονισμού ακριβείας. Πρόκειται για ένα σύστημα απευθυνόμενο στον πολίτη και σχεδιασμένο για πολιτική χρήση, το οποίο ανταποκρίνεται σε ανάγκες που τα υπάρχοντα συστήματα δεν μπορούν να ικανοποιήσουν. Έχει ενταχθεί στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διαστημικής πολιτικής, όπως αυτή περιγράφεται στο Λευκό Βιβλίο που παρουσίασε η Επιτροπή στις 11 Νοεμβρίου 2003⁵. Αυτά είναι ακριβώς τα στοιχεία που δικαιολογούν την παρέμβαση των δημοσίων αρχών στη χρηματοδότηση των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του προγράμματος.

Το μερίδιο της δημόσιας χρηματοδότησης που είναι αναγκαίο για τη διεξαγωγή αυτών των δύο φάσεων έρχεται να συμπληρώσει την αρχική ιδιωτική χρηματοδότηση. Είναι η απόρροια, αφενός της διάστασης και της ποιότητας του έργου που επιθυμεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και αφετέρου των εμπορικών εσόδων που μπορεί να δημιουργήσει η εκμετάλλευση του συστήματος.

Το κόστος της φάσης εγκατάστασης υπολογίζεται σε 2,1 δις ευρώ. Εφόσον καθεμιά από τις προεπιλεγείσες κοινοπραξίες δεσμεύεται να αναλάβει τα δύο τρίτα του κόστους αυτού, δηλαδή 1,4 δις ευρώ, απομένει ποσό 700 εκατ. ευρώ με το οποίο θα επιβαρυνθεί ο κοινοτικός προϋπολογισμός για τη χρηματοδότηση της φάσης.

Η χρηματοδότηση της φάσης εκμετάλλευσης θα εξασφαλισθεί από τον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο, δεδομένων των περιορισμών λόγω των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας που επιβάλλονται για την εκμετάλλευση του συστήματος GALILEO, αυτής της μεγάλης δημόσιας υποδομής, αφενός και αφετέρου, του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ιδιωτικός τομέας για να αναπτύξει πλήρως την αγορά δορυφορικής ραδιοπλοήγησης και την εμπορία των υπηρεσιών του, είναι αναγκαίο να χορηγηθεί κατ'εξάιρεση δημόσια χρηματοδότηση κατά τα πρώτα έτη της φάσης εκμετάλλευσης.

Για να χρηματοδοτηθεί το μερίδιο του κοινοτικού προϋπολογισμού, η Επιτροπή πρότεινε στις 14 Ιουλίου 2004 έναν κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την έναρξη εφαρμογής των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του ευρωπαϊκού συστήματος δορυφορικής ραδιοπλοήγησης⁶. Με την πρόταση αυτή το πρόγραμμα GALILEO στηρίζεται σε ένα εξειδικευμένο νομικό μέσο, το οποίο συμβαδίζει με το μελλοντικό ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα και μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες του προγράμματος και παράλληλα να εξασφαλίσει ομαλή δημοσιονομική διαχείριση. Η πρόταση προβλέπει χρηματοδοτική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ύψους ενός δις ευρώ για την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2007 έως 31^{ης} Δεκεμβρίου 2013. Έτσι, διατίθενται 500 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της φάσης εγκατάστασης, για την οποία θα χορηγηθούν άλλωστε 200 εκατ. ευρώ με βάση τις υπάρχουσες δημοσιονομικές προοπτικές για το 2006 και 500 εκατ. ευρώ που έχουν κρατηθεί για τη χρηματοδότηση των πρώτων ετών της φάσης εκμετάλλευσης. Το τελευταίο ποσό είναι ενδεικτικό και θα αναπροσαρμοσθεί ενδεχομένως

5 COM(2003) 673

6 COM (2004) 477 τελικό

ανάλογα με την έκβαση των διαπραγματεύσεων που θα διεξαχθούν με τους υποψήφιους αναδόχους.

Τη διαχείριση και τον έλεγχο της χρήσης της κοινοτικής συνδρομής στο πρόγραμμα GALILEO θα αναλάβει η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή GNSS, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού αριθ. 1321/2004 του Συμβουλίου που προαναφέρθηκε. Η Εποπτική Αρχή προβλέπεται να εγκατασταθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2005. Δεν αποκλείεται η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος να είναι σε θέση, εφόσον χρειασθεί, να συμβάλει στη χρηματοδότηση των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του προγράμματος μέσω της συνεισφοράς της Εποπτικής Αρχής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το μερίδιο της δημόσιας χρηματοδότησης μπορεί να μειωθεί συναρτήσει των εμπορικών εσόδων που θα έχει ο ανάδοχος από την εκμετάλλευση του συστήματος. Μια ρήτρα της σύμβασης παραχώρησης θα προβλέπει ρητά τις λεπτομέρειες της διαφοροποίησης αυτής.

Από πλευράς της η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε να προωθηθεί η χρήση της δορυφορικής ραδιοπλοήγησης στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει ή θα αναλάβει σε ποικίλους τομείς, όπως ιδίως στην κλήση έκτακτης ανάγκης, στην ασφάλεια στη ναυτιλία, στην αλιεία και τη γεωργία σε συνδυασμό με το σύστημα « Global Monitoring for Environment and Security (GMES) », στη διαλειτουργικότητα των σιδηροδρομικών συστημάτων (ERTMS), στα θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων, κλπ.

1.4. Τα έσοδα από τρίτες χώρες

Η πρόοδος της διεθνούς συνεργασίας επιβεβαιώνεται. Αρκετές χώρες δείχνουν ιδιαίτερα την επιθυμία τους να συμμετέχουν στο πρόγραμμα GALILEO, ακόμη και από χρηματοδοτική άποψη. Συμφωνία συνεργασίας υπογράφηκε με την Κίνα στις 30 Οκτωβρίου 2003 και με το Ισραήλ στις 13 Ιουλίου 2004. Πέραν της Ρωσικής Ομοσπονδίας, της Ινδίας και της Ουκρανίας, με τις οποίες οι συνομιλίες για την υπογραφή συμφωνίας βρίσκονται σε καλό δρόμο, ευοίωνες επαφές έχουν γίνει με τη Νότιο Κορέα, την Αυστραλία, το Μεξικό και τη Βραζιλία. Επίσης η Ελβετία και η Νορβηγία, χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος, και ο Καναδάς, συνδεδεμένη χώρα, εξετάζουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη χρηματοδότηση των μεταγενέστερων φάσεων του προγράμματος. Σημαντική εισφορά κονδυλίων θα μπορούσε να αναμένεται από τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες.

Οι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα GALILEO τρίτες χώρες αποτελούν μια καλή ευκαιρία ανάπτυξης της αγοράς. Καθεμιά από τις χώρες αυτές διαθέτει επιχειρήσεις με μεγάλες τεχνικές και εμπορικές ικανότητες στον τομέα του διαστήματος και της δορυφορικής ραδιοπλοήγησης, οι οποίες μπορούν να δώσουν δυναμισμό στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες. Σε όλες αυτές τις χώρες, όλοι οι εμπορικοί παράγοντες και οι χρήστες τονίζουν ότι είναι αναγκαίο να αναπτυχθεί ένα πολιτικό σύστημα δορυφορικής ραδιοπλοήγησης ειδικά σχεδιασμένο για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους με πέντε διαφορετικές υπηρεσίες που θα έχουν τις εξής απαραίτητες συνιστώσες για την ανάπτυξη αυτής της τεχνολογίας σε μεγάλη κλίμακα: ακεραιότητα, εγγυημένη παροχή υπηρεσιών και σύζευξη με τις τηλεπικοινωνίες. Εκτιμούν λοιπόν τη διαφορετική φύση του συστήματος GALILEO σε σύγκριση με το αμερικανικό σύστημα GPS και σταθμίζουν το ενδιαφέρον που παρουσιάζει μια διμερής συμφωνία, η οποία θα καλύπτει όλα τα πεδία συνεργασίας και θα επιτρέπει τη συμμετοχή τους στην εξέλιξη των διαφόρων πτυχών μιας τεχνολογίας με τόσο μεγάλες προοπτικές.

Το πρόγραμμα GALILEO, επειδή επιτρέπει την ευρύτατη συνεργασία με τις τρίτες χώρες, τους δίνει την ευκαιρία να λάβουν μέρος στην κατασκευή, την ανάπτυξη και τη διαχείριση μιας στρατηγικής υποδομής. Για το λόγο αυτό, το πρόγραμμα συμβάλλει σημαντικά στην εξωτερική διάσταση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ποικιλομορφία και η ευρύτητα των προτεινόμενων τρόπων συμμετοχής, οι οποίοι αφορούν την παραχώρηση, το ερευνητικό πρόγραμμα, τις συμβάσεις που συνάπτονται με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος, τις ρυθμιστικές πτυχές, τη συμμετοχή στην κοινή επιχείρηση ή ακόμη τη σύνδεση με τη μελλοντική Εποπτική Αρχή, αποτελούν οπωσδήποτε πλεονέκτημα για τη διεθνή συνεργασία.

Η συνεργασία με τις τρίτες χώρες επιτρέπει επίσης να εξασφαλισθεί η υποστήριξη των χωρών αυτών μέσα στα διεθνή όργανα που είναι αρμόδια για τη χορήγηση των συχνοτήτων ή την κατάρτιση των προτύπων. Εγγυάται ακόμη ότι οι υπηρεσίες που θα προσφέρει η εκμετάλλευση του συστήματος θα τεθούν απρόσκοπτα σε εμπορία μέσα στις αντίστοιχες χώρες.

2. ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ

Η εκμετάλλευση του συστήματος GALILEO πρέπει να προσφέρει διάφορες υπηρεσίες οι οποίες να έχουν πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και να εγγυώνται υψηλό βαθμό ασφαλείας.

2.1. Οι υπηρεσίες που θα προσφέρονται

Οι υπηρεσίες που θα προσφέρει η εκμετάλλευση του συστήματος GALILEO εκτίθενται λεπτομερώς στο παράρτημα 1 της ανακοίνωσης που εξέδωσε η Επιτροπή στις 24 Σεπτεμβρίου 2002⁷. Ο καθορισμός τους αποτέλεσε το αντικείμενο του εγγράφου « High-Level Definition » που είχε εκπονηθεί ήδη από το 2002 και έκτοτε επικαιροποιείται συνεχώς σε συνεννόηση με τις διάφορες ομάδες χρηστών. Στη βάση αυτή, το Συμβούλιο στα συμπεράσματα της 6^{ης} Δεκεμβρίου 2002 επεσήμανε ότι οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών για το πρόγραμμα GALILEO, και ιδίως εκείνη που αφορά την παραχώρηση, περιλαμβάνουν πέντε υπηρεσίες : μια « ανοικτή υπηρεσία », μια « εμπορική υπηρεσία », μια « υπηρεσία ασφάλειας της ζωής », μια « κρατικά ρυθμιζόμενη υπηρεσία » (την ονομαζόμενη PRS), την υποβοήθηση της υπηρεσίας έρευνας και διάσωσης του συστήματος COSPAS-SARSAT ή άλλων παρόμοιων συστημάτων.

Οι προσφορές, με βάση τις οποίες διεξάγονται σήμερα οι συνομιλίες με τις προεπιλεγείσες κοινοπραξίες, ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες τεχνικές ιδιαιτερότητες και σε όλες τις προσφορές προτείνονται οι πέντε υπηρεσίες που προαναφέρθηκαν.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την κρατικά ρυθμιζόμενη υπηρεσία (PRS), πρέπει να υπενθυμισθεί ότι αποτελεί καίρια πτυχή του προγράμματος. Οι δημόσιες αρχές θα διαθέτουν μια προστατευόμενη υπηρεσία υψηλών επιδόσεων. Πολλά υπουργεία συμμετείχαν στον τεχνικό καθορισμό της υπηρεσίας αυτής και δήλωσαν ότι η δημιουργία της είναι αναγκαία. Πρόκειται ιδίως για τις αρμόδιες υπηρεσίες επιτήρησης των συνόρων ή εσωτερικής ασφάλειας, οι οποίες καταπολεμούν την εγκληματικότητα, το λαθρεμπόριο, τη λαθρομετανάστευση ή την τρομοκρατία, και για τις ομάδες πολιτικής προστασίας. Η χρήση πάντως της κρατικά

7 COM(2002) 518 τελικό

ρυθμιζόμενης υπηρεσίας θα παραμείνει προαιρετική. Τα κράτη μέλη και οι διοικήσεις τους θα είναι ελεύθερα να επιλέξουν εάν θα προσφεύγουν σε αυτήν ή όχι. Οι υποψήφιοι ανάδοχοι που έχουν προεπιλεγεί, στα επιχειρηματικά σχέδια που εκπονούν επιβεβαιώνουν τη μεγάλη ζήτηση που εκδηλώνουν πολλά κράτη μέλη για την υπηρεσία αυτή και εμμένουν στη σημασία των εσόδων που προσδοκούν από την εκμετάλλευσή της. Το κόστος χρήσης της κρατικά ρυθμιζόμενης υπηρεσίας θα επιβαρύνει μόνον τους χρήστες, το οποίο όμως θα παραμείνει σε ανεκτά επίπεδα στο πλαίσιο της ομαλής δημόσιας διοίκησης.

Εξάλλου, τα έξοδα που θα δημιουργηθούν από την ένταξη της κρατικά ρυθμιζόμενης υπηρεσίας στην αρχιτεκτονική του συστήματος αντιπροσωπεύουν πολύ χαμηλό ποσοστό του συνολικού κόστους της υποδομής. Όντως, η υπηρεσία αυτή έχει πολύ μικρή επίπτωση στον καθορισμό των κύριων παραμέτρων των δορυφόρων οι οποίες είναι το βάρος, η ισχύς και ο όγκος του εξοπλισμού. Η δε επίπτωση στο κόστος του επίγειου τμήματος είναι αμελητέα.

Οι ερευνητικές προσπάθειες που καταβάλλονται από διετίας και οι συνομιλίες που διεξάγονται με τις Ηνωμένες Πολιτείες επέτρεψαν να προσδιορισθεί επακριβώς το σχέδιο ραδιοσυχνοτήτων που συνδέεται με τις πέντε υπηρεσίες που θα προσφέρονται. Η συμφωνία που υπογράφηκε με τις Ηνωμένες Πολιτείες στις 26 Ιουνίου 2004 αίρει και τα τελευταία εμπόδια πολιτικής φύσεως στην εφαρμογή αυτού του σχεδίου.

Σε ό,τι αφορά τέλος το EGNOS, το Συμβούλιο συμφώνησε στα συμπεράσματα της 5^{ης} Ιουνίου 2003, «ότι τα πλεονεκτήματα από την τυχόν ενσωμάτωση της διαχείρισης του EGNOS στη μελλοντική σύμβαση παραχώρησης της διαχείρισης του GALILEO πρέπει να αξιολογηθούν από κοινού με τους πιθανούς αναδόχους του GALILEO». Η κοινή επιχείρηση Galileo έχει συμπεριλάβει λοιπόν το EGNOS στις συζητήσεις που διεξάγει με τις προεπιλεγείσες κοινοπραξίες, οι οποίες έχουν δηλώσει ότι είναι έτοιμες να αναλάβουν τη διαχείριση του EGNOS με την ανάθεση του GALILEO. Το σημείο αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο πρότασης της Επιτροπής με βάση τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων που διεξάγονται με τις προεπιλεγείσες κοινοπραξίες, τα αποτελέσματα των συνομιλιών με τις αρχές ελέγχου της πολιτικής αεροπορίας των κρατών μελών και με βάση τα χαρακτηριστικά του υπό μελέτη ευρωπαϊκού σχεδίου πλοήγησης.

2.2. Τήρηση των επιταγών ασφαλείας

Όπως έχει τονίσει το Συμβούλιο πολλές φορές, το σύστημα GALILEO είναι μια ευαίσθητη υποδομή, για τη χρήση της οποίας πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα προστασίας της ασφάλειάς της. Δύο είναι τα ενδεχόμενα που πρέπει να προληφθούν: αφενός, οι βλάβες στη λειτουργία του συστήματος, κακόβουλες ή μη· αφετέρου, να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί το σύστημα για σκοπούς που αντιβαίνουν τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1321/2004 και η κοινή δράση 2004/552/ΚΕΠΠΑ που προαναφέρθηκαν, της 12^{ης} Ιουλίου 2004, είναι τα δύο κείμενα όπου θα βασίζεται η ασφάλεια και η προστασία του συστήματος GALILEO κατά τη διάρκεια των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσής: ο κανονισμός θεσπίζει την Εποπτική Αρχή, στην οποία ανατίθενται ιδίως όλες οι «τεχνικές» αρμοδιότητες για την ασφάλεια και την προστασία του συστήματος· η κοινή δράση αφορά τις απειλές κατά της ακεραιότητας ή κατά της λειτουργίας του, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε περίπτωση κρίσης. Η επιτροπή ασφαλείας και προστασίας του συστήματος, η οποία θα δημιουργηθεί στο πλαίσιο της Εποπτικής Αρχής και θα απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών, θα πάρει τη σκυτάλη από το Συμβούλιο Ασφαλείας (GSB).

Η κοινή επιχείρηση εξασφάλισε ότι οι προεπιλεγείσες κοινοπραξίες θα προσφέρουν όλες τις εγγυήσεις σε θέματα ασφαλείας και προστασίας. Στις ομάδες που θα διαχειρίζονται το σύστημα θα συμμετέχουν άτομα εξουσιοδοτημένα να γνωρίζουν διαβαθμισμένα έγγραφα και διαδικασίες. Κάθε κοινοπραξία έχει συμπεριλάβει στην προσφορά της την τήρηση των μέτρων ασφαλείας που έχει εκπονήσει το υπάρχον Συμβούλιο Ασφαλείας και θα εκπονήσει, στο μέλλον, η Εποπτική Αρχή. Κάθε κοινοπραξία έχει προβλέψει επίσης ότι ενδέχεται να της επιβληθεί μεταβολή στην ποιότητα των σημάτων σε περίπτωση κρίσης σε κάποια περιοχή του κόσμου.

Συμπεράσματα

Η κοινή επιχείρηση Galileo, με βάση την αποστολή της, έφερε σε πέρας τη διαδικασία επιλογής του μελλοντικού αναδόχου. Όπως φαίνεται πληρούνται οι όροι που καθόρισαν την έναρξη του προγράμματος GALILEO. Επιβεβαιώθηκαν ιδίως :

- Οι στρατηγικές πτυχές μιας υποδομής, της οποίας σκοπός είναι να εξασφαλισθεί η ανεξαρτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παράλληλα η αλληλοσυμπλήρωση με το αμερικανικό σύστημα GPS·
- Οι τεχνικοί ορισμοί ενός συστήματος, το οποίο επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να ελέγχει την τεχνολογία της δορυφορικής ραδιοπλοήγησης·
- Η εμπορική βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης του συστήματος χάρις στην είσπραξη σημαντικών εσόδων·
- Η αλληλοσυμπλήρωση των πέντε υπηρεσιών που προβλέπονται στο πρόγραμμα, οι οποίες μελετήθηκαν έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες όλων των πολιτικών χρηστών·
- Με την προσέγγιση που ακολουθήθηκε, η δυνατότητα ενσωμάτωσης του EGNOS ακόμη και στο σχέδιο παραχώρησης, το οποίο είναι ο πρόδρομος του ευρωπαϊκού συστήματος δορυφορικής ραδιοπλοήγησης παγκόσμιας εμβέλειας·
- Η μεγάλη οικονομική συνεισφορά από πλευράς του ιδιωτικού τομέα·
- Τέλος, η διεθνής διάσταση του έργου και η αυξανόμενη βούληση των τρίτων χωρών να συμμετέχουν ενεργά και οικονομικά στο πρόγραμμα.

Οι υπόλοιποι όροι που είχε θέσει το Συμβούλιο για τη μετάβαση στις επόμενες φάσεις τού προγράμματος, οι οποίοι αφορούν αντίστοιχα την εγκατάσταση και την εκμετάλλευση του συστήματος, έχουν επίσης εκπληρωθεί :

- Η σύναψη συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες για τη διαλειτουργικότητα μεταξύ αμερικανικού και ευρωπαϊκού συστήματος, η οποία υπογράφηκε στις 26 Ιουνίου 2004·
- Ο καθορισμός των μελλοντικών δομών πλαισίωσης του συστήματος, Εποπτική Αρχή και μηχανισμός ασφαλείας, με την έκδοση των δύο νομοθετημάτων από το Συμβούλιο στις 12 Ιουλίου 2004.

Πληρούνται πλέον όλοι οι όροι ούτως ώστε να επιβεβαιώσει το Συμβούλιο :

- Την αμετάκλητη μετάβαση στις φάσεις εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του προγράμματος·

- Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες·
- Τη δέσμευση των δημοσίων αρχών όσον αφορά τόσο τη χρηματοδότηση των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του προγράμματος όσο και τον έλεγχο του συστήματος.

Η γνώση των στοιχείων αυτών είναι απαραίτητη για να επιτραπεί :

- Στην κοινή επιχείρηση να ολοκληρώσει τη διαπραγμάτευση της σύμβασης παραχώρησης, η οποία θα υπογραφεί από την Εποπτική Αρχή κατά τη διάρκεια του 2005, και
- Στους εταίρους του ιδιωτικού τομέα να επικυρώσουν τις προσφορές τους και τις οικονομικές δεσμεύσεις τους.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εξέλιξη του προγράμματος. Το Εποπτικό Συμβούλιο της κοινής επιχείρησης θα συνεχίσει επίσης να παρακολουθεί τη διαδικασία παραχώρησης. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής θα παρουσιασθούν από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τη συμφωνία της Εποπτικής Αρχής, η οποία από τις αρχές του 2005 θα εκτελεί τα βασικά καθήκοντά της στην εφαρμογή των φάσεων εγκατάστασης και εκμετάλλευσης.